6563/D

Appendix

(La copie de Vallée n'a pas l'Appendix
N° 9903

VESALIUS, A. Anatomia. 1604.

2nd leaf belongs to prelims of main work

VNIVERSA
Antiquorum
ANATOME
Tam oſsium, quam partium & externarum, & internarum:

EX RVFO EPHESIO
Medico Antiquiſsimo:

TRIBVS TABELLIS EXPLICATA

PER

FABIVM PAVLINVM.

QVIBVS ACCESSIT QVARTA EX SORANI Medici Antiquiſſimi Fragmento Græco non antehac Latino facto.

DE MATRICE.

CVM PRIVILEGIO.

VENETIIS, M DC IIII.

Apud Io. Antonium, & Iacobum de Franciſcis.

WELLCOME LIBRARY INSTITUTE

325243

Preface to main work

LECTORI.

EN iterum exhibemus tibi, Lector amice. Veſalij Anatomen: cuius rei, cauſa viſa eſt nobis neceſſaria: nullum enim iampridem extabat amplius tam præclari, ac tam vtilis auctoris in vlla librariorum Officina volumen. itaque conſulere multorum voluimus non ſolum indigentiæ, ſed expo ſtulationibus etiam, & querelis. Verum, vt gratior adhuc tibi ſit hæc opera noſtra, diligentiam adhibuimus, vt eruditorum hominum iudicio, atque labore, plurima corrigerentur, ad faciliorem intelligentiam accommodata, quę antea vel difficultatem afferebant, & obſcuritatem, vel ſuſpitionem aliquam legentibus. nonnulla etiam noua, valdeque vtilia, idem argumentum ſpectantia, nobis ab excellentibus viris allata, curauimus adijcienda; præcipue vero Tabellas quaſdam, vniuerſam antiquorum Anatomen complectentes, ab Excellentiſſimo Fabio Paulino confectas, ac diſpoſitas, quarum ope planior ad hanc Veſalij Anatomen, & facilior erit aditus; ſic enim quantum fieri poteſt, auctior, & ornatior hic liber à nobis exibit, tu vero magis, & expeditius, ex ea lectione iuuabere: quam quidem in curam, & cogitationem, maxime nobis erit incumbendum, vt omnibus in rebus, quæ huius artis ſunt, opera noſtra tibi ſatisfaciat: quod ſi aſſequamur, magnum nos cæpiſſe fructum arbitrabimur induſtriæ, laboriſque noſtri. ſi vero quid aut omiſſum, aut commiſſum à nobis tibi videbitur, in quo non magnopere acquieſcas, cætera omnia potius, quam aut voluntatem, aut negligentiam noſtram accuſabis; idque vt facias, etiam atque etiam à te petimus. Vale.

Tui ſtudioſi

Fratres de Franciſcis.

Εἰς τὴν τοῦ βεσαλίου Ἀνατομὴν
Φαβίου τοῦ Παυλίνου.

Εἰ γνῶναι ἐθέλεις σαυτὸν κατὰ δελφίδα φῆμιν,
ᾄδειν τ᾽ ᾆσμα θεῷ, τούσδ᾽ ἀνάγνωθι βίβλους,
Οἱ θείαν κατέχουσ᾽ ἀνατέμνειν σώματα τέχνην,
οἱ θειόντε διδάσκουσι σόφισμα θεοῦ:
Τὴν δὲ μὲν εὗρε γέρων, αὔξησε δὲ πολλὰ Γαληνός,
ἀλλ᾽ ἐτελείωσεν μοῦνος ὁ βεσσάλιος.

IDEM LATINVM
eodem Paulino vertente.

SI te noſſe cupis, monuit quod Delphicus, Hymnum
Si cantare Deo, ſcripta lege hæc cupide,
Quæ tradunt ſacram reſecandi corporis artem,
Diuinum referant conſilium Artificis:
Repperit hanc Senior, dedit augmina multa Galenus,
Vnus at abſoluit vndique Veſalius.

BIBLIOPOLA

MEDICINAE STVDIOSIS.

CVM ad manus meas peruenißent hæ tabellæ vniuerſam antiquorum anatomen continentes a domeſtico quodam auctoris Auditore exhibitæ, quas facilioris doctrinæ cauſa, non edendi ſtudio ſuis ille auditoribus confecerat, fructum domeſtici laboris: operæprecium me facturum ſum ratus, ſi eas quaſi Alphabetum (vt aiunt) Medicum, Veſalij libris adiungerem, quò ſcilicet poſſent Anatomes candidati, ac Neoptolemi partium humani corporis facillima imbui cognitione, & his præexercitati mox planius, quid præſtiterit Veſalius in Anatome, intelligere. accipite igitur hilari vultu, ac fronte, hoc veluti auctarium operis, ac Corollarium, meumq́; hoc veſtra ſtudia adiuuandi deſiderium amate, & valete.

DE ORDINE HARVM TABVLARVM.

IN duobus vniuerſa verſatur Anatome, Oſteologia, & Sarcologia, hęc rurſus duplex, vel partium externarum ad exteriorem corporis ſuperficiem pertinentium, πρὸς τὴν ἔξω ἐπιφάνειαν, ait Ariſtoteles, vel internarum, quæ adhuc duplici partitione diſtinguuntur in internas exteriores, qui ſunt muſculi &c. & interiores. In docendo ab oſsibus initium fuit faciendum, auctore etiam Galeno; 1. de anat. adminiſtrat. multis de cauſis, primo, quia oſſa in humano corpore firmamenti, ac fundamenti, necnon propugnaculi vicem præſtant, Galenus dixit στήριγμα, ἕδραν, καὶ πρόβλημα, quod duplici etiam comparatione elegantiſſime ſignificauit; de anat. adm. 1.2. dicens, tale quid eſſe in animantibus oſſium ſubſtantiam, quale in tentorijs ταῖς σκηναῖς ſeu tabernaculis, pali græce vocati χάμακες, in domibus vero parietes; nam vt in his, palis, parietibusque erectis fit conſtructio, ita humana fabrica ex oſſibus conſurgit; ſecundo quia oſſium figuram, & conformationem partes omnes, & membra ſequuntur animantis, vt loco citato docet Galenus, vtens exemplo Caluariæ, quæ ſi rotunda, tale etiam cerebrum eſt neceſſario, tertio & poſtremo, ne in aliarum partium ſectione, vt muſculorum, ligamentorum, &c. peregrinentur medici, & quaſi per tenebras ac caliginem incedant, cum aut ex oſſibus oriantur, aut in illa deſinant, aut illis hæreant omnino, ac nitantur cæteræ partes omnes, quare præſtantiores quiq; Anatomici ab oſſibus ſunt aggreſſi, & potiſs. Veſalius. Neque vero mirere in hac Rufi deſcriptione multa deſiderari oſſium genera, nam partes oſſeas cuti proxime contectas, & conuolutas, ac conſpicuas inter externas enumerat, & ibi, quæ hic deeſſe videbuntur, inuenies. Explicatis oſſibus, de externis partibus, & earum nominibus fuit agendum, & licet quidam Anatomici omittant, tanquam notam omnibus hanc partem, mancam tamen illi tradunt anatomen, neque vllo pacto omittendam doctiſſimi homines teſtantur, nam præter Rufum, qui in proęmio vtriuſq; libri probat huius partis anatómes neceſſitatem, aliarum artium exemplo, in quibus fit diſciplinæ exordium a nominibus, in ſecundo dicit eſſe ἀναγκαιότατον .i. maxime neceſſarium artem medicam addiſcentibus prædoceri primam elementorum medicorum inſtitutionem, quam vocat ip ſe τὴν στοιχείωσιν, quaſi dicas Alphabetum, a quo mutuarunt vulgatum illud recentiores medici, quo iactatur Alphabetum medicum eſſe Anatomen, Galenus pluribus in locis teſtatur veteres conſueuiſſe erudire pueros, & imbuere vnà cum literarum elementis, etiam anatomicę facultatis principijs his, nēpe appellatione ſingularum partium. Auctor Iſagogici, qui Galeno aſcribitur, & eſſe creditur Herophili, teſtatur Ariſtotelem primum iniuiſſe hanc methodum docendi anatomen ab externis partibus inchoantem, quod videmus præſtitiſſe in libris de hiſtoria animalium. additq; id maxime factitaſſe Eraſiſtratęos, ut Apollonium Memphitem, Xenophontem, Socratem quoque in libello, quem ſcripſit de hominis ſtructura, quod ipſe fecit auctor Iſagogici, & Meletius Philoſophus, recentioresq; complures. Carpus in Mundinum, antequam ad ſectionem interiorum accedat, longum prius annectit Catalogum partium externarum, quaſi perfecta haberi anatomes ſine illo non poſſet, & Gaſpar Bahuinus, aggreſſurus methodo, & ratione vniuerſam Anatomen, primum librum facit de partibus externis, vbi nominatim ſingula accuratiſſime perſequitur, & ita faciendum oſtendit in procœmio, omnia ex Rufo ad verbum penè exprimens, Volcherusque Coiter Friſius in ſuis tabulis, & alij complures pręſtitere. Ad quæ accedit etiam ratio, nam teſte Galeno ex partibus externis internarum ſtructura cognoſcitur, & ex figura iſtarum clare conſpecta interna quoque compoſitio prędiſcitur, & intelligitur. Habes Amice ordinis rationem. Vale.

OSSIVM HVMANI CORPORIS ANATOME.

Oſteologia.i.de oſſibus diſputatio continet ea omnia, quæ in aſficato cadauere, qđ græce dicitur σκελετὸς, continetur, hoc vero diuiditur in

- κεφαλὴν caput, φ diuiſum eſt in
  - cranium κρανίον, quod habet
    - partes tres
      - σκαφίον.i. ſcaphulam, in qua parte eſt σφαιροειδὲς.i. globoſum.
      - κορυφὴν.i. verticem, in qua parte ὀγκῶδες. i tumidum eſt, & extuberans.
      - βρέγμα quod dicitur latine ſinciput. ſubcraſſum id, latum, duplicatum per oſſis iniectum, circa tempora contractum ac preſſum.
    - Suturas ῥαφὰς, ut plurimũ quinq; κατὰ τὸ πλεῖστον, quæ ſunt
      - λαμβδοειδὴς lambdoides, quæ a vertice in poſteriorem capitis partem uergit.
      - στεφανιαῖα.i.coronalis, quæ globoſa ſinciput cingit inſtar coronæ.
      - ἐπιζευγνύουσα coniungens, ſiue ὀβελιαῖα ſagittalis, quæ a lambdoide ἐπ' εὐθὺ .i.recta coronariæ coniungitur.
      - λεπιδοειδεῖς duæ.i.ſquamiformes ad aures ab vtroque latere, quæ non habēt ut reliquæ in profundo ſtructuras τὰς ἁρμογάς.
  - πυελίδας. i. peluiculas, ſeu cauernulas, quæ ſunt cauitates κοιλότητες in anteriori parte, ubi fixi ſunt oculi.
  - ἠθμοειδὲς.i.os cribriforme, quod eſt naſi os multis foraminibus perforatum.
  - faciei oſſium θέσεις. i.ſitus, & coagmentationes, quæ ſunt ſeptem
    1. ὑπὸ ταῖς ὀφρύσι ſub ſupercilijs.
    2. Ex obliquo latere ἐκ πλαγίων naris dextræ ὀστώδους.i.oſſis, ſeu oſſeæ partis.
    3. Ex obliquo oſſis ſiniſtræ naris.
    4. Diuidens inferiorem maxillam τὴν κάτω γένυν
    5. Quæ per palatum & oſſa iugalia.
    6. & 7 δυσόρατοι. i.non facile viſibiles in malis κατὰ τῶν μήλων.
- στέλεχος ideſt trũcum, ſiue ὅλμον. i. Vas, & κύτος, in quo in ſunt
  - σφόνδυλοι. i.vertebræ, quæ ſunt nu.25.in
    - τραχήλῳ.i.collo ſeptē 7. inuicem inſertæ ἁρμονίως.i.congruenter. prima motum præbet capiti reliquæ immobiles.
    - ῥάχει i.dorſo 12.
    - ὀσφύϊ. i.latere 5.
    - in extremo vna omnium vertebrarum maxima, & præſtantiſſima, quæ antiquo inſtituto, qui omnia magna uocabant ſacra, dicitur ἱερὸν ὀστοῦν.i.os ſacrum.
    - Hæ omnes uertebræ ita ſunt comparatæ, vt ſint in partibus τοῖς
      - ἔνδοθεν.i.interioribus λεῖοι καὶ περιαγεῖς. i. læues, ac circumductiles, qua parte in uiſceribus verſantur
      - ὄπισθεν.i.exterioribus τετραχυσμένοι καὶ ἀκανθώδεις aſperæ, & ſpinoſæ carnis exortu contectæ.
      - παρ' ἑκάτερα i.a lateribus utrinque τραπεζώδη.i.in formam menſæ factæ i. planæ.
      - Medijs cauæ μεσόκοιλοι, habent μίαν εὐρυχωρίαν. i. vnicum foramen illud cuſtodientes σωληνοειδῶς i. in modum canaliculi & fiſtulæ, dum coniunguntur κατὰ σύγκρισιν, per quod ſpinalis medulla fluit.
      - πλαγίως i tranſuerſis habentes τυπώσεις.id eſt proceſſus impreſſos, & deſidentes parum, ac ſinuatos, quibus conglutinatæ ſunt σπάθαι. i.coſtæ.
  - ὦμος. i. Humerꝰ cuius
    - ὠμοπλάτη.i.ſcoptula, quæ eſt figura. τρίγωνος. i. triangula, δελτοειδῶς.i.in formam tabulæ inſidet thoracis coſtis, tenuior qua latior, qua craſſior anguſtior, in cuius cauo κοιλότητι coniectum eſt ἐνήρθρωται caput brachij.
    - Ὑπεροχὴ i.proceſſus dictus à ſimilitudine ἀγκυροειδής. i.anchoriformis, ſeu ἀγκυστροειδής. i. hamiformis à ſinu homoplatæ extenditur quaſi ſpina ῥάχις, in qua iuguli extremum τῆς κλειδὸς πέρας incidit cartilagine commiſſum χόνδρῳ συμφυέν.
  - κλεὶς.i.clauis, ſeu iugulum, quod
    - Figura eſt ſimile tribulo τριβολοειδής, ἐμφέρειαν ἔχει καθετῆρι ἀῤῥενικῷ ſimilitudinem habet cum cathetere maſculino.
    - συνήρθρωται.i.coniungitur ſterno, & συνέμπεφυκε.i.connectitur homoplatæ.
    - In medio eſt σιγματοειδὲς.i. σ græcæ literæ figuram habet. συμβάλλει. i.coniungitur cum prima dorſi vertebra.
  - σπάθαι.i.coſtæ ex quibus aliæ ſunt,
    - καμαρώδεις ἀνωτέρω.i. fornici ſimiles in parte ſuperiori, mox inuicem committũtur συμβάλλουσιν ἀλλήλαις λοξώδεις.i.obliquæ, ἀντιβαίνουσαι: occurſantes ſuperioribus mox cartilagineæ ſpinæ, & nothæ coſtæ vocitantur νόθαι πλευραὶ maiores ſuperioribus τὴν παρέκτασιν, quo ad extenſionem, minores ἐκ συμβάσεως.i.in concurſu.
- ἄρθρα, i. artus de quibꝰ A.

- A ἄρθρα. i. artus, qui ſunt
  - Superiores qui dicunt Manus χεῖρες, quarũ partes.
    - βραχίων. i. brachiũ, quod eſt ἐπιμήκης, καὶ περιφερής. i. prçlõgum & teres in anterioribus minus in poſterioribus magis cõtractum.
      - Superiorẽ partem hẽt ὀγκωδέστερον. i. tumidiorẽ, quę dimidia ſui parte κατὰ τὸ ἡμίτομον defigitur in ſinu homoplatæ, & dicitur κεφαλὴ caput brachij
      - In iferiori parte qua cubito συνήρθρωται deligatur, eſt ἀγκώμαλος. i. vtrinque par, habens
        - ἐξοχάς. i. pceſſus vtrinque κονδυλοειδεῖς. i. pugno ſimiles
        - μέσην κοιλότητα. i. in medio ſinũ.
    - πῆχυς. i. vlna, cuius duo ſunt oſſa
      - πῆχυς i. ulna, ſeu cubitus totius nomen ſortitus, & eſt oblongior radio, & admittit extremum in flexu carpo κατὰ τὴν κάμψιν τοῦ καρποῦ ὑποδέχεται πέρας.
      - κερκίς i. radius, qui cum ſit περιφερής. i. globoſus & ſubcauus in extremo circũtegit τῶν κονδύλων tubercula brachij exterius, & habet, qua brachiali adnectitur duas cauitates
        - Rectam vnam τὴν εὐθεῖαν, in qua ἐνήρθρωται alligatum eſt.
        - πλαγίαν alterã, in qua inſeritur ulnæ tuberculum, ἐμφύεται.
    - καρπός. i. carpus ſeu brachiale, in quo in ſunt
      - Oſſicula octo, ex quibus στροβιλοειδῶς. i. turbinis in modum coagmentatur.
      - φάλαγγες i. phalanges, quæ ſunt ὀστέα ἐπιμήκη. i. oſſa oblõga δακτυλοειδῆ. i. digitis ſimilia, inhærentes oſſibus ſuperioribus.
      - σκυταλίδες. i. virgulæ internodia uocatæ, ex phalangibus procedentes in ſingulis digitis tres inęquales inuicem prçter ἀντίχειρα i. pollicem, qui à baſi duobus oſſibus tantum vtitur.
  - inferiores, q ſunt crura, quorũ partes & oſſa ſunt
    - ἰσχία i. coxę, quarum oſſa ab utroque latere oſſis ſacri extenduntur à poſteriori ἐκ τῶν ὄπισθεν quę coniũguntur etiam ſuis extremis κατὰ τὸ ἐφηβαῖον ad pubem cartilagine coaleſcentia συμφυέντα. Habent.
      - Figuram latam, & ſubrotundam ποσῶς περιφερῆ, verſus viſcera anguſtam, & craſſiorem.
      - κοιλότητας. i. cauitates non p omnia profundas οὐ διαμπερὲς βαθείας, quę cotylæ dicũtur, latine acetabula, ĩ quas capita femorum inſeruntur ἐναρμόζονται.
    - μηροὶ. i. femora quę ſunt oſſa oblonga, ualidaque à coxis ad genu extenſione continua ducta, quę
      - Initio figura ſunt tereti περιφερῆ & πρόκυρτα. i. in anteriori parte gibba.
      - In partibus uero ad genu pertinentibus habẽt πάχος. i. craſſitiẽ, & περιφέρειαν κονδυλώδη, & extuberantem globoſitatem, ut utrinque capita habeant rotunda.
      - In medio κεκοίλανθαι. i. caua facta ſunt. καθὰ προσκυρεῖ ἡ κνήμη prout firmatur tibia.
      - περόνη. i. ſura à parte exteriori appoſita, gracilior tibia, os femoris non attingẽs, quæ ὑπέσταλται de curtata eſt, & infra eius eſt terminus exterius tuberculum, quẽ non nulli dicunt ex idiotis uocitari talum ἀστράγαλον. per cartilaginem in fine connectitur cum tibia.
    - κνήμη. i. Tibia, quæ τρίγωνος. i. figura prædita triãgula, in capite lata, ſinus habet ἐπιπολαίους. i. in ſuperficie, in quibus inii ciuntur extuberãtes eminentiam femoris eius vero tibiæ eminentia in ſinum femoris inſeritur. Huic adſunt
      - ἐπιγονατίς. i. parella, ſeu mola, quæ in cõmiſſura ἐπὶ τῆς συμβολῆς tibię & femoris, figura diſci δισκοειδὴς ἐπίκειται incumbit, mediã habens τὴν σύμφυσιν conglutinationem inter utrumque; quę ſecundum κατὰ
        - κάμψιν. i. curuaturam magis accedit ad tibiã.
        - ἔκτασιν extẽſionẽ cadit ſuper utrunque.
      - σφυρὸν i. malleolus, ad cuius partes tibia paulum redditur anguſtior γενοῦται ποσῶς, & ĩ figma literæ figuram σιγματοειδῶς ęqualiter in poſtremo diſtans efficit
        - ἐπιμήκη lõgam quę eſt interius tuberculum ἔσωθεν.
        - σμικροτέραν. i. minorem, quę contegitur carnis exortu ἐπιφύσει.

      eminentiam.
    - Ταρσός. i. Tarſus, quem conſtituunt octo ὀστρακίδια. i. oſſicula angulis inæqualia.
      - ἀστράγαλος. i. talus, qui cum ſurę extremo coniungitur, & extuberans exterius tuberculum oſtendit, & in ſitu τῷ διαστήματι duorum oſſium tibię dum σίγμα efficiunt, deliteſcit
        - Quę eſt ſecũdum ἐπιτεριῶν allachion ἔγκειται cuius pars. ſurſum vergit, & adiacet tibię ſurę q; proceſſui.
        - Anterior σφαιροειδὲς. i. globoſa inſeritur in ſinum unius oſſis Tarſi à cauitate dicti σκαφοειδοῦς. i. nauicularis.
      - ἐπιτεριῶν ἀλλάχιον (latinum nomen non eſt!) qđ ἐπιβέβηκε ſurſum vergit, oſſi ſuper impoſito ſurę, quod dicitur κυβοειδής. i. cubiformis, ut oſſis ipſius inæqualitates occludantur, & cartilaginis circum iectu alligentur
    - πεδίον planta quæ ſubiicitur Tarſo habens oſſa quinque
      - λεπτὰ i. tenuia in medio.
      - παχύτερα craſſiora in uerticibus.
      - ἀγόμενα κατὰ τὸν ἄνω τύπον ſe attollentia ad ſuperiorem figuram, quare etiam ſubiectis uidentur caua.
    - σκυταλίδες τῶν δακτύλων. i. digitorum internodia, quę eodem modo ſe habent, ut in manu.

EXTE-

EXTERNARVM HVMANI CORPORIS PARTIVM.

Anatome.

Humanū Corpus vniuerſū diuiditur in

- κεφαλὴν i. caput, cuius partes ſunt.
  - τὸ περιχωμένον. i. capillata pars, in qua sūt.
    - βρέγμα. i Bregma, anterior pars, vbi ſtephane στεφάνη. i. corona ita dicta, quod circa eam coronas imponimus.
    - ἰνίον. i occiput, poſterior pars, a qua pendentes crines dicuntur comæ.
    - κρόταφοι i. tempora à lateribus, in quibus inſunt ἴουλοι. i. lanugo.
    - κορυφὴ. i vertex in medio, vbi intorquentur capilli.
  - μέτωπον. i. frōs, quę ſubijcitur bregmati, cuius partes
    - ἐπισκύνιον epiſcynium, quod eſt extremæ rugæ frōtis, & pellis, quam oculis contrahimus, cum erubeſcimus, aut aliquid cogitamus.
    - ὀφρύες. i. ſupercilia capillatæ frontis termini.
    - μεσόφρυον i. glabella.
  - βλέφαρα i. palpebræ, quę ſubiectæ ſunt ſupciliis diuiſę in
    - τὸ ἄνωθεν. i. ſuperiorem in qua τὸ ἐπιπολῆς, ideſt ſuperficies dicitur κοῖλον. i. cauum
    - τὸ κάτωθεν. i. inferiorem, in qua reſpondens ex aduerſo ſuperiori pars dicitur ὑπόκοιλον ſubcauum quod intumeſcit in
      - Hydropicis, cachecticis, hemoroidib. longis fluxumu liebri.
      - Ophthamia incipiente interdum
    - Harum partes ſunt.
      - ταρσοὶ, καὶ βλεφαρίδες. i. cilia, quæ ſunt pili ab ipſis prodeuntes.
      - στεφαναὶ, καὶ χηλαὶ i. coronæ, & ungulæ, quæ ſunt extrema utriuſq; cum inuicem committuntur in dormiendo
      - κανθοὶ, i. anguli, qui ſunt utriuſque extrema caua, quorum
        - Maior vergit ad nares
        - Minor ad tempora.
  - ὀφθαλμός. i. oculus, cuius partes
    - ὄψις, & κόρη. i. uiſus, & pupilla, quæ eſt id qđ in medio oculo conſpicitur
    - γλήνη, glena, quæ eſt illud ſimulachrum, τὸ εἴδωλον, quod uidetur in pupilla.
    - Ἶρις, ideſt iris, quæ eſt illud continuum τὸ συνεχὲς à pupilla vſque ad album, quod pro varietate colorum vocatur modo.
      - μέλαν i. nigrum
      - πυῤῥὸν i. rufum
      - γλαυκὸν. i cęſium
      - χαροπὸν i fuluum
    - στεφάνη. i. corona, quæ circum ambit nigrum.
    - χιτὼν πρῶτος. i prima Tunica, quæ cum duplicem habeat naturam, duplex etiam nomen ſortita eſt, dicitur enim.
      - κερατοειδής. i. Ceratoides à medio vſque ad Iridem, ita dicta quod ſit ſimilis læuigatis cornib. in hac parte.
      - λευκός i. alba, omne reliquum tunicæ, nec natura, nec colore ſimilis ſuperiori.
    - ἐπιδερμίς. i. cuticula, quæ tunicæ deſuper incumbit, & in iunioribus, ac ſenibus, & in chemoſi morbo rubra aſpicitur.
    - ὑποφθάλμια, ſeu ὑπώπια, i. ſubocularia, quæ ſunt oſſa ſubiecta oculis
  - Ῥίς. i. Naris, q̄ à glabella dorſum uergit eius partes ſunt
    - ῥώθωνες, & μυκτῆρες. i. rhothones, & nares, quas vocant Athenienſes etiam μύξας, & ſunt foramina narium τὰ τρήματα.
    - διάφραγμα. i. ſeptum, quod eſt illud cartilagineū interiectum inter utraſque.
    - ῥάχις i ſpina, ſeu dorſum, quod eſt oſſeum illud utrinque, quod uergit ad malas.
    - πτερύγια. i. alæ, quæ ſunt oſſei iugi naſi extrema τὸ πέρας, hinc inde mobilia.
    - κίων i. columna, quod eſt ante ſeptum naſi ad labiū deſcendens carneū, σαρκῶδες
    - σφαίριον i. globulus, quod eſt τῆς ῥινὸς ἄκρον. i. naſi ſummum.
  - χείλη. i. Labia, quorum partes ſunt vel
    - Singulares vt
      - ſuperioris labri τοῦ ἄνω
        - φίλτρον philtrum, quod eſt cauum ſub columna naris.
        - ὑποῤῥίνιον ſubnaſium, qđ eſt pars tota labri ſuperioris.
      - Inferioris τοῦ κάτω [νύμφη], nympha, quod eſt cauum illud ſub labio
    - κοιναὶ cō munes q̄ ſunt
      - πρόχειλα i. prolabia ſummæ partes labiorum.
      - προσόμιον proſtomium, quaſi ante os, quod eſt commiſſura labiorum τὸ σύμβλητον τῶν χειλῶν.
  - ὦτα. i. aures, quarum partes ſunt
    - ἀκοὴ. i. auditus, qui eſt ὁ πόρος ἀκουστικὸς. i. meatus auditorius.
    - λοβὸς. i. lobus, quæ eſt pars pendula auris τὸ ἐκκρεμὲς, quam ſolam proprie appellari dicitur Ariſtoteles, ex particulis aurium.
    - πτερύγιον i. ala, ſeu pinnula, quæ eſt ſuperior pars lata & prona τὸ ἀνωτάτω πλατὺ, καὶ ἐπικλινές.
    - ἕλιξ i. volulus, ſeu capreolus, qui implet circumferentiam aurium ab alula.
- τράχηλον. i. collū, de quo A.
- θώρακα, i. thoracē de quo B
- χεῖρες. i. manus, de quib. C.
- σκέλη i crura, de quibus D.

TABVLAE IN

- ἀνθέλιξ.i.anthelix capreolo oppoſita pars,quę in medio attollit cauitatem.
- κόγχη.i. concha cauum poſt anthelica.
- τράγος i.hircus,qui eſt ἔξαρμα i.eleuatio apud extremum temporis.
- ἀντιλοβὶς, quæ eſt finis uoluuli,per breuis particula.
- ἀντίτραγος.i.antitragus,quæ eſt pars craſſior anthelicis oppoſita hirco.

Πρόσωπον.i.facies quæ, licet ſit toſa capitis anterior pars, præcipue tamē eam conſtituūt & in ea contineri dicuntur.

- μῆλα i.malæ ſunt eminentiæ ἐξάρματα faciei ſub oculis,in quibus erubeſcimus.
- παρειαὶ. id eſt, genæ etiam dicuntur σιαγόνες, & γνάθοι. i. maxillæ,quæ duplices,altera
  - ſuperior
  - inferior,cuius partes
    - γένειον,& ἀνθερεὼν.i.mentum,quod eſt acutior pars τὸ ἀποξύ.
    - λευκανία i.album,quod eſt τὸ σαρκῶδες. i. carnoſa pars, quo nomine quidam ſignificant cauum ſub iugulo,appellantes hanc anthereona.
- Πώγων, i.barba, cuius partes,
  - ἴουλος. i.lanugo, quæ eſt iuxta tempora primus pilorum exortus πρώτη βλάστησις.
  - προπωγώνιον. i. probarbium, quod eſt primus exortus pilorum in ſuperiore maxilla
  - μύστακες.i.myſtaces,qui ſunt pili oblongi,& aucti in eadem ſuperiore maxilla.
  - Πάππος.i.pappus,qui ſunt pili in ſumma parte menti.
  - ὑπήνη.i barba,quæ eſt ſub mento.
- στόμα. i.Os,qđ eſt prima τομή,ideſt ſectio labiorum,& ſequens εὐρυχωρία. i. ſpatium uſque ad guttur,in quo ſūt
  - γνάθοι, id eſt, maxillæ, in quibus
    - χαλινοὶ.i.frena, quæ ſunt σύνδεσις. i. colligatio maxillarum.
    - τράπεζα.id eſt,menſa,quæ eſt latum illud ſpatium molarium.
    - ὀλμίσκοι.i.mortariola,ſeu φάτνιαι.i.pręſepia.quæ ſunt cauitates maxillarum,quibus infixi dentes.
    - οὖλα.id eſt gingiuæ,quæ ſunt circa radices dentium carunculæ.
  - ὀδόντες. i. dentes, quos aliqui vocāt κραντῆρας confectiores. Horū alii in vtraq; maxilla dicuntur
    - τομεῖς. i.inciſores,qui ſunt primi quatuor.
    - κυνόδοντες,id eſt, canini dentes, qui utrinque ſinguli ſequuntur inciſores.
    - μύλοι, καὶ γόμφιοι.id eſt molæ,& paxillares, qui ſunt poſt caninos utrinque quinque.
    - σωφρονιστῆρες,id eſt moderatores (quidam latine uocant genuinos)qui molaribus ſequuntur vtrinque unus, & tunc fiunt,cum incipiunt homines σωφρονεῖν. i. ſapere, & agere prudenter non pueriliter.
  - γλῶττη.i.lingua,in qua ſunt.
    - ῥίζα i.radix,unde ipſa exoritur.
    - γλῶσσα.i.lingua ipſa,quę eſt τὸ μυῶδες. i. pars muſculoſa lingue.
    - πρόγλωσσον, i. prælingua, quod eſt principium linguæ.
    - αὐχὴν id eſt, collum linguæ,quę eſt pars conſequens τὸ ἐφεξῆς.
    - παρασύρια. . . . quæ ab utroque linguæ latere hinc inde ſunt partes.
    - ὑπογλωττὶς. i.ſypoglottis pars inferior linguæ τὸ κάτωθεν.
    - ἐπιγλωττὶς epiglottis,quæ eſt periculum intus gutturi impoſitum, cum bibimus, ne quod incidat in pulmones, reſpirantibus uero attollitur ne quid impediat reſpiratum.

φάρυγξ

VNIVERSAM ANATOMEN.

A

Τράχηλον i. collum, quod infra caput vocatur etiam δειρὴ καὶ αὐχὴν. i. ceruix. Huius partes ſunt.

- φάρυγξ, ſeu φαρύγεθρον. i. fauces, quę dicit̃ tota illa εὐρυχωρία. i. cauitas, quæ adhibetur in deglutiendo, in qua
  - οὐρανὸς i. cęlum, ſeu ὑπερῴα, i. palatum, quod eſt caua ſuperioris maxillæ pars
  - Κίων i. columna, ſeu κιονὶς. i. columnula ſiue columela, & γαργαρεὼν i gurgulio, qui eſt proceſſus ex palato uocatus ab Ariſto. σταφυληφόρον. i. vuiferum, quoniam ea parte inflammata vuę quid ſimile propendeat, morbus dicitur σταφυλὴ i. vua, quo etiam nomine pars vocatur.
  - Παρίσθμια, ἀντιάδες καὶ μῆλα i. tonſillæ, quę ſunt ab vtroque latere fauciũ carnoſæ, & glandoſæ partes, quæ 4. duæ.
    - in ſummo gutturę
    - infra guttur
- ὑποδειρὶς. id eſt, ſub ceruix, quæ eſt ex anterioribus poſtrema pars, ἐκ τῶν πρόσθεν τελευταῖον.
- Βρόγχος, id eſt, Bronchus, & τραχεῖα ἀρτηρία, i. aſpera arteria in anteriori parte, per quam ſpiritum trahimus.
- λάρυγξ. i. guttur, qui eſt ὑπεροχὴ eminentia Bronchi.
- λευκανίη. i album. cauum ſub clauibus ita vocatum ab Homero medici dicunt ἀντικάρδιον. i. contra cor. & σφαγὴν i. iugulum.
- τένοντες. i. tendones, qui ſunt a parte poſteriori.
- ἐπωμὶς, Epomis, quæ a tendonibus ad humeros deſcendit pars.
- ὦμος. id eſt, humerus, qui eſt caput brachij, quod cum homoplata, & toto articulo connectitur.
- κοτύλη Cotyle, ſeu acetabulum humeri, quod eſt cauum homoplatæ.
- ὠμοπλάται, homoplatæ, quæ ſunt oſſa lata dorſo ſuper incumbentia.
- ῥάχις ὠμοπλατῶν. i. ſpina homoplatarum, quæ ſunt illarum per medium ὑπεροχαὶ. i. eminentiæ.
- ἀκρώμιον Acromium homoplatarum, & iuguli συνδεσμὸς copula, quod Eudemus dicit eſſe quoddam os exiguum ὀστάριον τι.
- Κλεῖδες. claues, ſeu iugulum, quæ ſunt oſſa ſub collo, quæ cum pectoris oſſe ἠρθρωμέναι. id eſt, commiſſæ prohibent, ne humeri, & homoplatæ concidant, ut in cæteris uſu venit animantibus, & hinc homo animantium πλατυστερνότατος, id eſt, latisſimi pectoris.

B

θώρακα. i. Thoracẽ, qui cõplectitur totũ id, quod à clauib. ad pudẽda extenditur. Huius partes ſunt.

- ςῆθος i.pectus,quod eſt τὸ ἔμπροσθεν τὸ μέσον.i.medium in anteriori parte.
- ςέρνον.i.ſternum,in quod inſeruntur coſtæ.
- νῶτον.i.tergum,quod eſt poſterior,ſeu auerſa pars à collo uſque ad metaphrenum.
- μετάφρενον.i.metaphrenum,quod eſt pars locata inter tergus,& lumbos ad renum proceſſum.
- ὀσφύες.i.lumbi,qui ſunt τὸ τελευταῖον τῆς ῥάχεως.i.extremum ſpinæ.

- μαςοὶ,καὶ τιτθοὶ.i.mammę,& ubera,quorum
  - θηλὴ.i.pupilla dicitur extrema pars
  - κύαμος.i.faba,primum in pubeſcendo incrementum.
  - ἄσκωμα.i.vtris vber,Totus tumor ὅλος ὄγκος,& præcipue ac magis proprie in fęminis.

- πλευρόν. i. latus, quod eſt totum ſub ala contentum.
- πλευραὶ.i.coſtæ,quæ ſunt oſſa ipſius lateris.
- μεσοπλεύρια.i.intercoſtalia,quæ ſunt ſpatia interiecta coſtis.
- νόθαι πλευραὶ.i.ſpuriæ coſtæ,quæ ſunt illæ quæ ſternum non attingunt.
- ςόμα τῆς κοιλίας.i.os ventriculi, quod eſt cauum ſub pectore,quod etiam vocant προκάρδιον.i.antecor,καρδίαν.i. cor,& morbos in hac parte cardialgias,& cardiogmos.
- χόνδροι.i.cartilagines,quæ ſunt ſpuriarum coſtarum termini.

- ὑποχόνδρια,i.hypocondria,& muſculoſæ ſub cartilaginibus partes.
- κοιλία καὶ γαςὴρ. i.aluus,ſeu uentriculus, qui ſtatim illa ſubſequitur
- ἐπιγάςριον. i. epigaſtrium quod eſt ſuper extenta uentriculo cutis.
- ὀμφαλὸς i. Vmbilicus,qui eſt cauum in medio uel ſectio uenarum, per quas alitur fœtus,cuius partes.
  - ἀκρόμφαλον. i. medius umbilicus.
  - γραῖα i.uetula, quæ eſt pellis umbilicum tegens, quæ corrugata ſenium indicat.
- ὑπογάςριον, & ἦτρον.i.abdomen,& Aqualiculus,quod eſt pars umbilico ſubiecta ὑπὸ κάτω.

- ἐπίσειον,& ἥβη.i pecten,& pubes,quam partem etiam uocant ἐφηβαῖον.i.ephebæum contiguam abdomine partem ad pudenda.

- αἰδοῖον. id eſt, pudendum, quod duplex
  - ἄῤῥενος. id eſt, maſculi, cuiꝰ partes
    - καυλὸς,& ςῆμα i.caulis,& eſt pars pendula natura ἀποκρεμὴς φύσις.
    - ὑπόςημα.i.ſedimentum pars non pendula,& collum ueſcicæ.
    - τραμὶς.i.trames,quæ eſt linea per medium uergens,quam aliqui vocant ὀῤῥόν.
    - βάλανος.i.glans,quod eſt extremum caudicis.
    - πόσθη.i.præputium,pellis,quæ glandem ambit.
    - ἀκροπόσθιον acropoſthium præputij extremum, quo illud glandi alligatur.
    - οὐρήθρα,& οὐρητικὸς πόρος.i urinaria,ſeu urinarius meatus,qui eſt cauernula,κοίλωμα,per quam excernitur ſemen,& urina,neque dicas uretera,quoniam ureteres ſunt,per quos urina, à renibus in ueſicam delabitur.
    - ὄσχεος.i.ſcrotum, quod eſt pellis, qua inuoluuntur teſtes, cuius partes
      - λακκόπεδον.i.Laccopedum,quod eſt pars laxior ſcroti,quidam ἀχιχάδαρον.Atheniẽſes λακκοσχέαν uocant.
      - πληχὰς quæ eſt pars inter ipſum ſcrotum,& ſedimentum,& femur.
    - δίδυμοι, & ὄρχεις i. gemini, & teſtes quorũ
      - pars ſuperior κεφαλὴ. i.caput
      - pars inferior πυθμὴν i.fundum.
  - γυναικὸς.i. fęminæ, cuius partes
    - κλεὶς i.clauis,quæ eſt triangularis terminus τρίγωνον πέρας, quod etiam uocant nonnulli ἐπίσειον.
    - σχίσμα.i.rima prima τομὴ i.ſciſſura,& ſectio pudendi.
    - νύμφη,καὶ μύρτον.i.nympha,& myrtus,quæ eſt muſculoſa caruncula in medio,quam vocant alij ὑποδερμίδα.i. ſubpelliculam, alij κλειτορίδα, vnde κλειτορίζειν eſt laſciue eam contrectare.
    - μυρτοχεῖλαι,i myrtolabia,quæ ſunt carneæ partes utrinque, quas uocat Eutyphon κρήμνους.i.rupes,recentiores uocant πτερυγώματα.i.alas.

- Ῥάχις. id eſt dorsũ, in quo
  - σφόνδυλοι.i.vertebræ,quæ ſunt illius oſſa. Homerus vocat ἀςραγάλους. i. Talos.
  - ἄκανθα i. Spina,quæ eſt φυσὶς.i natura,& compago uertebrarum.
  - ἱερὸν ὀςοῦν.i.ſacrum os,quod nonnulli uocant ὑποσφόνδυλον.q d.ſubuertebrium.
  - κόκκυξ.i. Coccyx qui eſt extremum oſſis ſacri τὸ ἄκρον
  - λαπάραι,& κενεῶνες. q d.teneræ & molles partes,quæ ſub coſtis.
  - Coſtarum oſſa,quarum cauitates κοτύλαι.i acetabula.
  - πυγαὶ, ἑφέδρανα,i.clunes, & ſedilia,quę ſunt illud,carneum,quod eſt ſub lumbis,quod aliqui uocant γλουτοὺς.i.nates.
  - ὑπογλουτίδες. i.ſubnates,partes ſubiectæ natibus.

VNIVERSAM ANATOMEN.

- χεῖρες. i. manus, quæ dicuntur τὸ ὅλον ἀπὸ τοῦ ὤμου .i. totum, quod ab humero pëdet, & quo apprehendimus ὃ κρατοῦμεν. Cuius partes sũt.
  - μασχάλη.i.ala, quæ eſt, cauum ſub Humero, in quam ſæpenumero luxatus humerus delabitur. quidam μάλην dicunt, ſed non eſt græcum vere.
  - βραχίων.i.brachium, quod eſt omne quod humerum conſequitur cuius caput κεφαλὴ dicitur tum.
    - ἡ πρὸς τῷ ὤμῳ περιφέρεια .i. globoſitas circa humerum.
    - Interior eminẽtia ὑπεροχὴ ad cubitum.
  - ἀγκών.i. Cubitus, quod alij vocant ὠλέκρανον Dores κύβιτον, quod eſt totus ille articulus, & τὸ ὀξὺ.i. acutum illud, cui reclinati innitimur, cuius ad carpum vſque tendentia ſunt.
    - πῆχυς i. vlna quod eſt os ſuppoſitum ὑποτεταγμένον.
    - κερκὶς.i. radius, quod eſt os ſuperpoſitum ὑπερκείμενον.
  - καρπὸς.i. carpus, ſeu brachiale.
  - μετακάρπιον, i. meta carpium, uel Tarſus; quod eſt latum illud conſequens carpum, & adnatum.
  - Δάκτυλοι.i. digiti, qui
    - μέγας.i.magnus, qui ab aliis eſt ſeparatus latitudine, pollex, cuius partes
      - στῆθος.i. pectus, quod eſt caro pollicis ſub cauo
      - θέναρ, quod ſpatium illud carneum inter indicem, & reliquos.
    - λιχανός.i.index
    - μέσος i medius.
    - παραμέσος. lati ne annularis.
    - μικρός.i. paruus.
    - Quorũ omnium ſunt
      - σκυταλίδες. i. ſuticulæ
      - φάλαγγες.i.internodia
      - ἄρθρα i. articuli, ex quib. dicuntur
        - Primi προκόνδυλοι.
        - Medii κόνδυλοι.
        - Vltimi μετακόνδυλοι
      - ῥιζωνύχια.i.radices vnguium.
      - ῥάγες.i. acini, qui ſunt ἔσωθεν. i. interius extrema digitorum.
      - κορυφαὶ i. vertices.
      - ὑποθέναρ.i. caro illa ſubiecta in digitis vbi manus cauitas.
- βουβῶνες.i.inguina, quæ ſunt τὰ ἔμπροσθεν τῶν μηρῶν. i. anteriores partes coxarum iuxta pubẽ.
- ἰσχίον.i coxendicem, qui continet et
  - Neruum ad acetabulum
  - Totum articulum
- μηρούς. i. coxas quæ continẽt
  - παραμήρια.i.femora, quę sũt coxarum externæ partes
  - μεσομήρια. i. interfemina, q̃ ſunt μεταξὺ τῶν μηρῶν. i.illud quod eſt inter coxas.
- σκέλη.i.crura is pedes; qui vt ſupra manus late ſumpti continent has omnes partes.
  - γόνυ genu, quod eſt articulus coxam tibiæ coniungens, ad quem pertinent.
    - ἐπιγουνίδες, quaſi dicas, adgeniculares, qui sũt muſculi ad genu locati.
    - ἐπιγονατὶς.i parella, quod eſt os genu impoſitum, quod vocat Hipp ἐπιμυλίδα.
    - ἰγνύα. i. poples, quæ eſt poſterior pars τὸ ὄπισθεν, in quo inflectimus genu.
  - γαστροκνημίαν, quaſi dicas ventriſuram, qui eſt magnus muſculus, quo latus neruus ad calcem πέφυκεν. inſeritur.
  - κνήμην ſuram, quæ eſt interior pars, quam Herophilus vocauit κερκίδα.i.radium.
  - ἀντικνήμιον, quaſi dicas, contraſuram, id eſt tibiam, quæ eſt ſuræ os anterius τὸ ἔμπροσθεν.
  - σφυρὰ, id eſt, malleolos, qui ſunt τὰ ἄκρα.i.extrema utriuſque oſſis ſuræ, & tibiæ pedi inſerta, quæ male uocantur ἀστράγαλοι, id eſt, tali. habet enim pes humanus talum, ſed ſub malleolo reconditum, & non conſpicuum.
  - πτέρνα, id eſt calcaneos, qui ſunt poſterius os rotundum pedis τὸ περιφερές.
  - πεδίον, καὶ ταρσὸν, id eſt plantam, quæ eſt τὸ ἔμπροσθεν πλατὺ i. os latum anterius.
  - στῆθος. id eſt pectus, quod eſt τὸ κάτωθεν inferior pars poſt cauum, unde prodeunt digiti.
  - δακτύλους, id eſt digitos, qui ut ſupra de manu dictum, & appellantur, & diuiduntur in partes.

IN-

INTERNARVM HVMANI
CORPORIS PARTIVM
Anatome.

Internæ corporis humani partes diuiduntur ſimili modo ut externę, nępe in

- Caput, in quo conſiderantur
  - Κρανίον i. Caluaria, cuius
    - Tunica ſub cute dicitur περικράνιον.i.Pericranium,quod cranium obuoluat,vt in oſſibus dicitur περιόστεον.
    - Suturæ ῥαφαὶ duarū ſerrarum compagem imitatæ, quibus oſſa committuntur carent nomine apud ueteres, ſed quidam Aegyptij græce non bene docti nominarunt videlicet eam quæ committit.
      - Sinciput, στεφανιαῖαν.i.coronariam.
      - Occiput,λαμβδοειδῆ i. lambdoidem à ſimilitudine literę λ.
      - Medium verticem,quæ in aliquibus ſuturam tranſit ſincipitis & meſophryo terminatur, ἐπιζευγνύουσαν. i. coniungentem.
      - Oſſa temporum à ſquammarum ſimilitudine nomen adepta vtrinque,λεπιδοειδὴς.i.ſquammiformis, quæ duæ.
    - Oſſa ſunt.
      - διπλόη .i. duplicata, quæ eſt oſſium cranij meditullium τὸ μεταξὺ τῶν ὀστῶν
      - ἠθμοειδὲς.i.cribriforme,quæ ſunt frequentia foramina ad Naſi initium,vnde fit πταρμὸς.i.ſternutatio,& μύξα.i.mucus ſine dubio exit, per quæ etiam aliqui dicunt nos attrahere ſpiritus in cerebrum.
      - λιθοειδῆ.i.lapidea,ſeu ſaxiformia ob firmitatem ita appellata, propinqua oſſa auribus utrinque unum ſubalbidum, & durum, quale caput magni digiti manus,ubi auditorii perforati meatus.
      - καταφερεῖς ὑπεροχαὶ πρὸς τῷ ἰνίῳ.i.propendentes eminentiæ ad occiput, quæ nonnulli vocant λιθοειδῆ, ſed male, cum vacua ſint, & cauernoſa σηραγγώδεις, nec ſolida,quare nomini non reſpondent.
    - μύες.i.muſculi.
      - ζυγώματα, quæ ſunt proceſſus ab auribus ad malas tendentes.
      - κροταφῖται.i.temporales caua temporum replentes.
      - μασητῆρες.i.manſores circa maxillam inferiorem τὴν κάτω γνάθον.
      - στυλοειδεῖς. i.columniformes.proceſſus tenues, & oblongi deorſum inclinantes ad fauces,πρὸς τὸ φαρύγγετρον.
    - τρήματα.i. foramina, partim.
      - ἀνώνυμα. i.carentia nomine,quæ multa.
      - τυφλὰ i.cæca,duo ita dicta,quod nō ſint in rectum perforata, de quibus diſſentiūt' medici, alij.n. volunt eſſe quæ ſunt.
        - Propè maximum Caluariæ foramen, per quod ſpinalis medulla inſeritur uertebris εἰς τοὺς σφονδύλους ἐμβάλλει. quæ non peruadūt magnum ſp. medullæ cauum.
        - πρὸς ταῖς ἀκοαῖς.i. propè auditorios meatus,& parum ante maxillæ articulos, q̄ etiam non ita cæca, quin ſubeant foramina cribriformia.
  - ἐγκέφαλος. i.Cerebrū, in quo ſunt
    - μήνιγγες, i.mēbranæ, quæ illud tegunt, altera.
      - Craſſior,& fortior ad os.
      - Tenuior,ac minor,ſed firma tamen ἔυρωστος ad cerebrum.
    - Partes ipſius duæ.
      - Superior τό ἄνωθεν κιρσοειδὴς.i.varicoſa.
      - Inferior τὸ κάτωθεν, & ὀπίσω, βάσις.i.baſis.
    - Παρεγκεφαλίς.i. cerebellum, qui proceſſus eſt cerebri à baſi proficiſcens
    - Cauitates, ſeu ventres κοιλίαι.
    - Tunica ventres tegens intra, χοροειδὴς .i.choroides ſecundinis ſimilis.
    - Βλαστήματα.i.germina quæ ſunt nerui partim.
      - αἰσθητικά. i.ſenſorii,à quibus ſenſus fit.
      - προαιρετικά. i.electorii,per quos fit κίνησις προαιρετικὴ.id eſt,motus voluntarius.
        - Ex quibus nonnulli etiam à ſpinali medulla, & membrana illam inuoluente oriuntur.
    - μυελός.i.medulla,νωτιαῖος,& ῥαχῖτις.id eſt,dorſalis,&ſpinalis dicta,quę per vertebras deſcendit.
  - ὀφθαλμοὶ .i.Oculi uide A.
- Collū, de quo uide B.
- Thoracē, de quo uide C.
- Crura, de quibus uide D.
- Brachia,dē quibus uide E.

VNIVERSAM ANATOMEN.

- A ὀφθαλμοὶ. id eſt, oculi, quorum Tunicæ ſunt.
  - 1, κερατοειδὴς.i. Ceratoides, quæ eſt in conſpicuo ὁ ἐν τοῖς ἐπιφανέσι.
  - 2, quę duplex
    - ῥαγοειδὴς.i.ragoides,& eſt pars quæ ſubijcitur ipſi ceratoidi, ita dicta, quòd externo lęuore, & interiore denſitate ſit ſimilis acino vuę,
    - χοροειδὴς.i. choroides,quæ eſt pars ſubiecta albo,ita dicta, ꝙ cum uenis ſit, μετὰ φλεβῶν, & ſimilis fœtum circuntegenti tunicæ,quæ dicitur χοροειδὴς choroides, & ſecundina.
  - 3, quæ continet τὸ ὑαλοειδὲς. i. uitreum humorem, uocatur tum
    - antiquo uocabulo ἀρχαῖον ὄνομα Αραχνοειδὴς.i.Aranea ob tenuitatem.
    - ἀμφιβληστροειδὴς. i.reticularis,ita dicta quod Herophilus eam aſſimilat reti contracto.
    - ὑαλοειδὴς. i.Vitrea,ab humore,quem continet.
  - 4, quæ ab initio fuit ἀνώνυμος i. innominata,& carens nomine, mox dicta
    - φακοειδὴς phacoides.i.lenticularis ob figuram lenti ſimilem.
    - κρυσταλλοειδὴς. i chryſtalloides propter humorem chriſtallinum ab eo contentum.
- ὀδοὺς.i.Dens prima vertebra, & os ſub tonſillis, quod comprehendit gutturis caput, ita dictum ab Hippocrate, quod vocant
  - nonnulli ὑψιλοειδὲς à figura υ literæ.
  - Herophilus παραστάτην.i.aſſeſſorem,ꝙ tonſillis adhæreat.

- B Τράχηλον, id eſt collum, in quo ſunt.
  - πυρηνοειδὴς quaſi dicas oliualis ab oliuæ ſimilitudine dictus proceſſus ſecundæ vertebræ ἄνω καὶ ἔμπροσθεν.i. ſupra, & ante.
  - στόμαχος, καὶ οἰσόφαγος.i.Gula,per cuius iter cibi, potionesque in ventriculum abeunt.
  - Τόνοι.i. Toni qui ſunt nerui ab utroque latere gulę, quo etiam nomine dicuntur cætera ſenſoria,& fibroſa organa.
  - βρόγχος. i. guttur ſummum tracheæ arteriæ.
  - Βρόγχια id eſt Bronchia, qui ſunt proceſſus ad illius plexum creati,dicti etiam σήραγγες cauernæ,& ἀορταί.

- C
- θώρακα. i. Thoracē, in quo late ut ſupra ſũpto, ſunt
  - καρδία. i. Cor, quod eſt principium ἀρχὴ
    - τοῦ θερμοῦ. i. calidi
    - τοῦ ζῆν. i. uiuendi
    - τοῦ σφύζειν. i. pulſus
    - Huius dicitur
      - κεφαλὴ. i. caput ſuperior pars.
      - πυθμὴν. i. fundus ima, & acuta pars.
      - κοιλίαι. i. uentriculi, cauitates κοιλώματα. altera in
        - lœua denſior dicta ἀρτηριώδης arterialis.
        - tenuior in dextra dicta φλεβώδης i. uenalis.
      - ὦτα i. aures, vtrinque à capite quaſi alæ, cauæ, molles, & mobiles, vbi tota fit cordis pulſatio, πᾶσα σφύζει καρδία.
      - Περικάρδιος. i. pericardium, tunica cingens cor.
  - ὑμένες. i. membranæ tres
    - διαπεφραγμένα τοῦ θώρακος. i. inter ſepientes thoracis.
    - ὑπεζωκότες. i. ſuccingentes, quæ ſub coſtis.
    - διάφραγμα, καὶ φρένες, i. ſeptum, & phrenes, quæ diſtinguunt uiſcera pectoris ab inferioribus.
  - ἀδένες. i. glandulæ, cuiuſmodi multæ ſunt, quædam
    - ad collum πρὸς τὸν τράχηλον.
    - ſub alis ὑπὸ ταῖς μασχάλαις.
    - in inguinibus ἐν τοῖς βουβῶσιν.
    - in meſaræo, quæ ſunt carnes ὑποπίμελοι, καὶ ψαθυραί. i. ſubpingues, & flaccidæ.
    - θυμὸς i. thymus adnatus πεφυκὼς capiti cordis, ſeptimæ colli vertebræ ἐπιβάλλων. i. inſidens, & broncho ad extrema pulmonis ſito, qui in omnibus non uidetur.
  - Inteſtina τὰ ἔντερα. ſub diaphragmate locata, in quibus ſunt
    - ἡ ἄνω κοιλία. i ſuperior ventriculus, qui eſt prima ſuperior pars, & dicitur etiam γαστὴρ i. venter.
    - πυλωρός. i. pylorus, qui eſt primus proceſſus ἔκφυσις inteſtini.
    - νῆστις. i. ieiunum ita appellatum, quod ſemper ſit alimento uacuum.
    - λεπτὸν ἔντερον. i. gracile inteſtinum, ex quo biceps exortus δικρόα ἔκφυσις.
      - τυφλὸν. i. cæcum ita dictum quia ita ueræ.
      - κῶλον. i. colum, quod dicitur etiam ἡ κάτω κοιλία. i. inferior venter, quem uocat Homerus νειαίρην. i. nearam.
    - μεσεντέριον, καὶ μεσάραιον. i. meſenterium, & meſaræum, quod eſt uinculum omne inteſtinorum, nam ἀραιὰν γαστέρα, uentriculum & uniuerſum inteſtinum antiquitus vocabant.
    - τὸ ἀπευθυσμένον. i. rectum inteſtinum, quod eſt poſt colũ iuxta ſedem, & Principem τὸν ἀρχόν.
    - ἐπίπλοον. i. omentum, quod ex globoſa uentriculi parte enaſcens ἐκπεφυκὸς ipſum tegit, & partem aliquam reliquorum inteſtinorum.
    - περιτόναιον. i. peritonæum, quæ eſt tunica a renibus circum omnia viſcera extenta.
    - παγκρέας pancreas, quod eſt caro præpinguis, & glanduloſa propè primum exortum inteſtini.
  - ἧπαρ. i. Hepar, quod à dextra eſt uentriculi, in quo
    - κυρτὰ. i. conuexa ſunt partes quæ ſeptum, & peritonæum attingunt.
    - σιμὰ. i. caua, quę inferiores partes & uentriculum tangunt
    - χολῆς ἀγγεῖον. i. bilis uaſculum, quod eſt ſub lobo maximo huius
      - medium anguſtũ μέσον στενὸν dicitur ceruix.
      - inferior pars fundus.
    - πύλη ἥπατος. i. porta iecoris, uena, per quam alimẽtum ingreditur
    - partes aliæ quædam, quæ in aruſpicina ἱεροσκοπία conſiderantur & ſunt etiam in homine, licet obſcuræ, ſed ad nullum uſum medicum, quos uocant.
      - πύλας portas.
      - τράπεζαν. i. menſam.
      - μάχαιραν. i. enſē
      - ὄνυχα. i. unguem
  - σπλὴν. i. ſplen, ſeu lien, qui ad ſiniſtra uentris locatus, cui adiunctæ partes.
    - κεφαλή, i. caput, quod eſt ipſius ſumma, & craſſior pars, τὸ παχὺ καὶ ἀνωτάτω.
    - νεφροὶ δύο. i. renes duo, qui ſiti ad extremas illius pleuras πρὸς ἐσχάταις πλευραῖς.
    - οὐρητῆρες. i. vreteres, ſeu vrinarii ex renibus prodeuntes & in ueſicam delati.
    - κύστις. i. veſica, quæ eſt conceptaculum, in quod è renibus per vrinarios meatus vrina deſcendit cuius partes
      - τράχηλος. i. collum.
      - ὑπόστημα. i. ſedimentum.
      - τραμίς. i. foramen.
  - σπερματικὰ ἀγγεῖα i. ſeminaria uaſa, quæ etiam dicta γόνιμοι φλέβες. i. genitales uenæ, quæ quatuor, quorum duo
    - κιρσοειδῆ. i. varicoſa, quorum partes teſtibus adiacentes παραστάται. i aſſeſſores vocãtur, quo nomine totum quidam uocant, & dubitatur utrum ſint eędem in fęminis, quæ in viris, quod Herophilus negat.
    - ἀδενοειδῆ. i. glanduloſa.

ψοαί

ψόαι pſoæ.i.muſculi intra lumbos ἔνδοθεν τῆς ὀσφύος, qui ſoli etiam ex dorſalibus τῆς ἄλλης ῥάχεως lumbis adnati ſunt παραπεφύκασι. hos etiam uocant νεφρομήτωρας ſiue νεφρομήτρας & ἀλώπεκας i.uulpes, quibus nominibus non recte quidem ſentit Clitarchus uocari exteriores dorſi muſculos, quam varietatem nominum magni refert cognoſcere, ut medicorum ſcripta recte intelligantur.

γεννητικὸν μόριον. i. genitale mēbrum, qđ eſt duplex
- Virile, de quo dictum in enumeratione partium externarum.
- muliebre cuius
  - nomina ſunt
    - μήτρα. i.matrix.
    - ὑστέρα i.vulua.
    - δελφὺς.i.vterus.
    - γονὴ.i. genitura — apud Hippocratem.
  - partes
    - κεραῖαι, & πλεκτάναι, i.cirrhi, qui ſunt proceſſus hinc inde ἐπὶ τὰ ἄνω, uerſus ſuperiora.
    - vaſa ipſum extra ſuſtinentia, ἀνέχοντα ἀγγεῖα.
    - πυθμὴν i.fundus quod eſt τὸ μέσον, καὶ ἀνωτάτω.i.medium, & ſupremum.
    - ὦμοι i.humeri, qui ſunt membra utrinq; appenſa τὰ ἑκατέρωθεν.
    - αὐχὴν, καὶ τράχηλος i.ceruix, & collũ, quod eſt τὸ ἄκρον .i.ſumma pars.
    - primus meatus πρῶτος πόρος, qui eſt os colli, quod Hippocrates uocat ἀμφίδιον, à ſimilitudine teretis ferri, qđ præfigitur aratris.
    - γυναικεῖος κόλπος i.ſinus muliebris, qui eſt cauum illud conſequens, τὸ κοίλωμα.
    - αἰδοῖον pudendum, quod eſt τὸ σύμπαν. i totum membrum cum partibus conſpicuis, qui dicitur etiam cũnus.

Δίδυμοι. i. teſtes in quibus ſunt
- χιτῶνες. i. Tunicę quarum dicuntur aliæ
  - ἐρυθροειδεῖς.i. dicas rubri fomes
  - δαρτοὶ.i. darti
- κρεμαστὴρ.i. ſuſpēſor qui eſt neruus cauus in teſtem deſcendēs, & arteria
- τρέφοντα τὸν δίδυμον. i. nutrientes teſtem, quæ ſunt uenulæ, quibus aluntur teſtes

φλέβες. i. venæ, q̄ ſunt τὰ λεπτὰ τῷ χιτῶνι ἀγγεῖα, καὶ ἔναιμα, uaſa tenui tunica prædita, & ſanguinea. harum aliæ dicuntur.
- cauæ κοῖλαι, in quo nomine magna uarietas nā
  - antiquitus omnes magnæ dicebantur cauæ.
  - mox uſus obtinuit, ut medici ſolam eam cauã nominarent, q̄ ab Hepate ad renes exortus mittit τὰς ἀποφύσεις, ubi Praxagoras dicit eſſe primum febrium initium, & ipſe etiam hanc uocat cauam.
  - alij uero uocarunt cauam eam quoque, quę ſuperior in cor per phrenas tendit, quam alii quidam una cum ſuperiori uno nomine appellarunt ἡπατῖτιν.ideſt hepaticam, ut quæ à ſplene ſpleneticam.
- σπληνῖτις.i.ſplenetica, quæ non eſt, ut ab Hepate, ſurſum uerſus, atque dorſum tendens adnata uena, ut nonnulli mentiuntur, ſed ad ſplenem tendentes uenulæ ſunt tenues, & ibidem in liene terminantur.
- ἀετοὶ.i. Aquilæ, quæ ſunt uenę à temporibus ad caput tendentes, ita appellatę à Philiſtione italico, Doricorum more ibi degentium.
- Δρακόντιδες Draconicæ ita appellatę ab Hippocrate, quæ à corde illico naſcũtur εὐθὺς ἀπὸ καρδίας.
- Ἀρτηριώδης i.arterialis, quę eſt uena maxima, & craſſiſſima à corde in pulmonem tendens φερομένη.ita appellata ab Herophilo, nā in pulmone cõtrario ſe habent pacto uenæ ὑπεναντίως, ac alibi.ſunt.n. uenæ ualidiſſimæ prope accedentes ad naturam arteriarum, & arteriæ debiles ſimillimæ natura uenis. quas primus omnium, quos nouerim Dionyſius Oxymachi f. appellauit ἐπανθισμούς q.d. efflorefcentias, & licet Eudemus dicat hoc uocabulum ſignificare uenā, mihi tamen uidetur Dionyſius uocare efflorefcentiam non uenam, ſed uas quoddam ſimile uenæ ſanguinis receptaculum, quod facile oſtēdit, dum crebro inculcat hæc tria uenam, efflorefcentiam, arteriam, ſi. n. idem eſſet cum uena, non ita diſtincte nominaſſet, ſed iudicauit eſſe quid diuerſum à uena, & ita appellabat.

ἀρτηρίαι. i.arteriæ, quæ
- uocabātur
  - ἀρχαιότατον.i. antiquiſſime uenę & cũ dicebāt uenas
  - σφύζειν. i pulſare, intelligebant arterias, quarum officium eſt & munus pulſatio.
  - ἀορταὶ i. Aortæ.
  - πνευματικὰ ἀγγεῖα.i. uaſa ſpiritalia
  - σήραγγες.i.cauernæ.
  - νεῦρα i.nerui.
- ſunt
  - ἀορτή. Aorta proprie, & ἐξαιρέτως. i. pręcipue apud Ariſtotilem, quæ maxima omnium per dorſi ſpinam fertur παρατέταται τῇ ῥάχει, hanc παχεῖαν.i.craſſam uocare conſueuit Praxagoras.
  - καρωτίδες.i carotides, quæ cauæ per collum deſcendunt, ita ab antiquis appellatę, quod ipſis compreſſis homines fierent muti, & elingues, καρώδεις, καὶ ἄφωνοι, nunc autem deprehenſum eſt πάθημα.i.affectum illum non eſſe arteriarum, ſed ſentientium neruorũ prope poſitorum, quare licet nomina commutare.

- Νεῦρα . id eſt nerui, ſub quorũ diſput. cum prehendun tur
  - ſimpliciter dicti nerui qui ſunt partim
    - cerebri / Dorſi — Qui vel
      - πρακτικὰ i.actiui
      - αἰσθητικὰ.i.ſenſiles
      - προαιρετικὰ.i.electiui, & voluntarij motus auctores.
      - τόνοι.i.Toni.
    - περὶ τὰ ἄρθρα.i.circa articulos,& ſunt συνδετικὰ.i. colligatiui.
  - partes eorũ naturæ quoquo modo participes, & ad illos pertinentes ut
    - τένοντες.i. Tendones,qui ſunt craſſi exortus ab occipitio ἐκφύσεις παχεῖαι,in calcem a muſculis exorientes feruntur.
    - χόνδροι.i.cartilagines,quæ ſunt in extremis oſſium neruis duriores.
    - ὑμένες.i.membranæ,quæ ſunt tenuia uelamenta λεπτὰ καλύμματα
    - χιτῶνες.i.Tunicæ,quæ ſunt craſſiora uelamina.
    - πιμελή.i.adeps,quæ eſt λιπαρώτατον πῆγμα τῆς τροφῆς.i. præpinguis con cretio cibi.
    - σαρξ. i. caro, quæ eſt in
      - Viſceribus τοῖς σπλάγχνοις, quod concreſcit inter uaſa τὸ μεταξὺ τῶν ἀγγείων πεπηγός. veluti ὑφή τις. id eſt, ſubtegmen aliquod,& πλήρωμα id eſt,repletum, & farcimen plexus uaſorum, ne ſint inania in medio.
      - Muſculis fibroſa, ἰνώδης,& ſolida, queque in ulceribus, & cauis oſſium ſtatim ἄρτι concreſcit.
    - μυελός. i.medulla, quæ in
      - Spina dicitur ſpinalis ῥαχῖτις,
      - Dorſo dorſalis νωτιαῖος
      - In Cranio cerebrum ἐγκέφαλος
      - In reliquis oſſibus ὀςίτης.i.oſſea,ſiue fuerit in
        - magnis cauis, ut femore brachio
        - anguſtis foraminibus& cauernulis ut ĩ coſtis clauibus
- χυμοὶ.i. humores ſiue ſucci,ĩ quorum tractatione continentur tum
  - ipſi ſimpliciter humores, qui ſunt
    - αἷμα.i. ſanguis, qui eſt humor calidiſſimus & flauiſſimus ξανθότατος, qui ſolus vere humor.
    - φλέγμα.i.pituita,quæ eſt album,denſum, & quaſi ſalſum περίσσωμα. i.recrementum,quod exſiccatum fit nigrum phlegma.
    - χολή.i.bilis,quę eſt uel
      - ξανθή.i.flaua,amarum, & flauum περίσσωμα recrementum.
      - πρασοειδής.i.porracea,acris ὀξεῖα,& ſubuiridis.
      - ἰώδης,i.violacea,ſiue æruginoſa,quæ eſt ualde mera ἰσχυρῶς κατακορής,& ſincera ἄκρατος.
      - μέλαινα.i. nigra ſiue atra,quę eſt ſanguinis craſſamentum,& fęx ὑποςάθμη. alij nigrum ſanguinem bilem nigram uocant.
  - περισσώματα. i. recrementa reliqua ex ipſis humoribus genita, ut
    - σίελος.i.ſaliua,quæ eſt oris humiditas.
    - μύξα.i.mucus,qui ſalſum cerebri recrementum.
    - ἱδρώς.i.ſudor,qui eſt totius corporis humiditas.
    - οὖρον. i.urina,quæ eſt nitroſum humidum in veſicam delabens.
    - φύσα. i flatus,qui ſuperuacaneus ſpiritus in inteſtinis.
    - κυψελίς.i.aurium ſordes.
    - καταμήνιον.i.menſtruum, quod eſt ſanguinea in mulieribus exeretio ſtatis menſium diebus,quæ cum alba eſt dicitur ῥοῦς.i. fluxio.
    - γάλα.i.lac,quod eſt in mammis coctio nutrimenti.
    - σπέρμα.i.ſemen,quod dicitur etiam θορή,& γόνος i. genitura, quod eſt generatiua coctio γεννητικὴ πέψις ſimul ſpiritus & aliméti in aſſeſſoribus παραςάταις.
    - θερμασία.i.calidum / πνεῦμα.i.ſpiritus — quæ duo Zeno idem eſſe cenſuit, medici diſtinguunt,ut dicant ſpiritum eſſe,quo ſpiramus, calidum ſpiritus eliſionem ἔκτριψιν.
- βρέφος. i.fętus,qui continetur tunicis,quæ
  - ἄμνιος. i.agnina ita uocata ab Empedocle,quod tenuis,& mollis interius fętui adhęret, in qua in anatome animaduertimus contineri quendam humorem longe puriorem,eo qui in chorio,& ratiocinantibus iudicatus eſt eſſe ſudor infantis
  - χορίον i.ſecũdina, quæ eſt tunica externa circa uuluã breuis,& uenoſa à qua,oriuntur
    - ὀμφαλός.i.vmbilicus
      - duæ venæ
      - duę arteriæ
    - Vrachus uocatus,qui quintus conuenit ad perficiẽdum umbilicum, qui eſt vas breue,& ἀμφίςομον i.duplici ore,& cauo præditum à fundo veſicæ in ſecundas ſubiens, & humorem quendam quaſi urinam in illas immittit.

MATRI-

MATRICIS ANATOME

EX SORANO.

Matris

- λέγεται. i. dicitur
  - μήτρα.i.matrix, vel quia
    - mater eſt τῶν ἐμβρύων. i.embrionum, ſiue fœtuum, qui ab ea gignuntur efficit matres eam habentes
    - ſit terminis temporis apti ad μέτρον.i.metrum &
      - κάθαρσιν purgationem
      - ἀπότεξιν.i. partum.
  - ὑστέρα vulua, quod ſit ultima viſcerũ ſi non exquiſite ſaltem in latitudine κατὰ πλάτος.
  - Δελφὺς.i.vterus, quia ἀδελφῶν.i.fratrum ſit generatrix.
- κεῖται ſita eſt, in ἰσχίων εὐρυχωρίᾳ coxarum ſpatio inter
  - ἀπευθυσμένον inteſtinum rectum, cui ἐπικειμένη.i. ſuperiecta eſt, incumbit.
  - κύστιν ueſicam, cui eſt ὑποκειμένη ſubiecta, ſuppoſita, ſuccumbit interdum tota interdum pars pro ratione ætatis nam in
    - Puellis minor eſt veſica ταῖς νηπίαις, & ideo totam ipſam ſubit ὑπελήλυθεν
    - Nubilibus ταῖς ἐν ἀκμῇ in uigore ætatis, æqualis.
    - προσηλικεστέραις. i.natu grãdioribus maior, uiolatis magis, & his, quæ uterum ante geſſerunt magis, quare multis ad finem coli deſinit τῇ λήξει τοῦ κώλου præcipue in ferendo utero, ut oculis et licet comprehendere, intumeſcente peritonæo; ac epigaſtrio & ex magnitudine fætus cum ſuis tunicis & humoribus, quæ licet poſt partum cõtrahatur, maiorem tamẽ occupat locum quam ante partũ, & maior eſt ueſica quã non æqualiter ſubit, nam in
      - anterioribus partibus προπαρέστερος, ὁ τῆς κύστεως τράχηλος i. promptius veſicæ collum, quippe quod habet terminum τὴν οὐρήθραν. i. cerephram, & loco muliebri παρατεινόμενος, extenſus, προανακεχώρηκε τῆς ὑστέρης uterum ipſum præceſſit.
      - Poſterioribus κατὰ τὸ ὄπισθεν ſupra veſicæ fundum matricis eſt fundus ſubiectus vmbilico, adeo, ut veſicæ ſpiritum incumbat collo matricis, & fundus etiam ueſicæ τόνδε πυθμένα καὶ κύστει.
    - His igitur
      - contractis in flammatione contrahitur, & reclinat
      - remiſſis, & relaxatis προπίπτει procidit
- συνέχεται alligatur λεπτοῖς ὑμέσιν tenuibus ligamentis πρὸς
  - τὰ ὑποκείμενα ad ſuccumbentia, veſicę.
  - τὰ ἐπικείμενα ad incumbentia, recto inteſtino
  - τὰ πλάγια ad obliqua, τοῖς ἐμπεφυκόσιν ἀπὸ τῶν ἰσχίων. adnatis a coxis
  - τὰ ἐξόπισθεν ad poſteriora, adnatis ex oſſe ſacro.
- Sẽſum habet
  - non animalem, quia ζῷον.i.animal non eſt, ut quidam arbitrati ſunt.
  - Sed τοπικὴν i localem, & propter ea
    - contrahitur à frigidis
    - laxatur à calidis
- σχῆμα figuram habet.
  - non ἑλικοειδὲς circonuolutam more brutorum τῶν ἀλόγων ζώων.
  - Sed ſimilem τῆς σικύας ἰατρικῆ cucurbitulæ medicæ, nam incipiens à tereti, & lato ſecundum fundum termino ἐπὶ λόγον proportione, in anguſtum contrahitur oſculum.
- partes habet nominatas ſingillatim, q̃ ſunt
  - στόμιον.i.oſculum quod eſt πρῶτον, καὶ προάγον μέρος prima, & prominentior pars, quæ
    - κεῖται.i.ſita eſt κατὰ μέσον in medio muliebris pudendi.
    - ἀφέστηκε diſtat ab alis πτερυγωμάτων ſecundum ætates in quibuſdam
      - magis, ut perfectis ταῖς τελείαις ut plurimum quinq; uel ſex digitos, ſed ĩ partu fit προχειρότερον uicinius extenſo collo matricis minus.
  - τράχηλος collum, quæ pars conſequitur oſculum & περισφίγγεται circumq́ plectitur ab alis pudendi, quæ dicunt πτερυγώματα.
    - Habet magnitudinem διάφορον. i. variam, nam
      - ſecundum naturam eſt, in multis quaſi τὸ ἐκτὸς πέρας τῆς ἀκουστικῆς εὐρυχωρίας externus terminus auditorij ſinus.
      - dilatatur pro tempore κατὰ τοὺς καιροὺς ut in
        - ὀρέξει συνουσίας appetitu coitus ad excipiendum ſemẽ.
        - καθάρσεσιν purgationibus ad excretionem ſanguinis.
        - συλλήψεσιν conceptionibus ſeu geſtationibus uteri pro ratione fætus augeſcentis.
        - ἀποτέξει partu, in quo plurimum dilatatur adeo ut etiam recipiat χεῖρα τελείων manum obſtetricum.
  - αὐχὴν ceruix, quæ ſuccedit collo
  - καυλὸς caulis, ſeu virga ſuperiorum partium concurſus συνδρομή.
    - Natura eſt molle, & carnoſum τρυφερὸν καὶ σαρκῶδες in
      - virginib. τῶν ἀδιακορεύτων ſimile fungoſitati pulmõis σομφότητι, uel mollitiei linguæ
      - His quæ pepererunt ἐπὶ τῶν ἀποκεκυηκυιῶν, θολοειδέστερον calloſius, & in ſpeciem fornicis induratum ſimile ſecundum Herophilum uel
        - Polypodis capiti
        - Summo broncho.
  - ὦμοι humeri: partes q̃ vtrinque poſt colli anguſtiam primæ dilatantur
  - πλευρὰ latera, quæ humeros cõſequũtur.
  - βάσις fundum, ſeu baſis pars, quæ ſubiicitur
  - κύτος ſeu γαστρα, & κόλπος alueus venter ſinus, q. eſt ὅλον χώρημα totum ipſum ſpatium.

σύγκειτε

Δίδυμοι teſtes, qui ἔξωθεν προσπαραπεφύκασι extra adnati ſunt propè collum ex utroque latere unus
- ſubſtantia
  - ψαφαροὶ tenues
  - ἀδενώδεις glanduloſi propria contecti membrana.
- figura
  - non ſublongi ut in maſculis
  - ſed ὑπόσιμοι ſubſimi & ϛρογγύλοι teretes parumper in baſi dilatati.

σπερματικὸς πόρος ſeminalis meatus, qui à matrice per utrumque teſtem fertur appoſitus præparationibus ταῖς παραϛάδαις uſque ad ueſicam in eius collum inſeritur, hinc uidetur muliebre ſemen adiuuare ad ζωογονίαν. animatis creationem, eo quod intus effundatur.

κρεμαϛὴρ cremaſter unus utriq; teſti adnatus (ut uult Chius,) & quidam alij, & nos in praxi oculata uerum eſſe deprehendimus τῇ αὐτοψίᾳ ἱϛορήκαμεν. in quadam muliere. enterocelica, in qua in chirurgica adminiſtratione τῇ χειρουργίᾳ decidit teſtis, & relaxatis continentibus uaſis, & complectentibus cum his decidit ſupra etiam cremaſter.

ϛολίδες δύο rugæ duæ, quæ ſunt communiter in fundo, in his, quæ non pepererunt ἐπὶ τῶν ἀτόκων πιλοειδῶς ἐνδεδιπλωμέναι in morem pilei conduplicatæ, in his vero, quæ pepererunt, matrix tota extenditur, & fit teres περιφερὴς.

κοτυληδόνες acetabula, uel πλεκτάναι plicæ, & uocatæ καρδίας κεραῖαι cordis apices, ſeu cornua, quas Diocles dicit eſſe in uuluæ ſpatio εὐρυχωρίᾳ, quæ ſunt proceſſus quidam μαϛοειδεῖς mammillares, lati in fundo μείουρα de curtati in ſummo utrinque a lateribus collocati prouidentia naturæ ut fætus præmeditetur, & aſſueſcat ubera attrahere. ſed hi καταψεύδονται τῆς ἀνατομῆς falluntur in anatome, non enim inueniuntur, & huiuſmodi oratio λόγος eſt ἀφύσικος. i. aliena à phyſico.

σύγκειται componitur ex
- neruis κατὰ πλεῖϛον τῶν δυνάμεων maxima ex parte, qui ſumunt initium a dorſali meninge.
- venis, quę oriuntur a uena caua adiuncta ſpinæ, ab ea. n. duæ uenæ diuiduntur, q̃ ad duos utrinque renes deferuntur, in quos tamen antequã inſerantur, fiunt διαχιδεῖς bicipites, & altero proceſſu in teſtes, altero in matricem inferuntur, a quibus mox in ſingulos teſtes una defertur.
- carnibus
- arterijs, quæ oriuntur à craſſa arteria ad iuncta ſpinæ, & eodem modo, quo uenæ inſeruntur in matricem, & ab hac in teſtes

σαυέϛηκε conſtat ex duabus tunicis χιτώνων mutuo cõfiguratis & ſimilibus chartarum fibris ἐμφερῶν χαρτῶν ἰσὶν, quarum
- ἔξωθεν exterior eſt
  - neruoſior
  - leñior
  - durior
  - candidior
- interior ὁ ἔσωθεν eſt
  - carnoſior
  - denſior
  - mollior
  - rubicundior
  - ἐνερϑέϛερος
  - totum repleta uaſis, ſed potiſſimum in fundo, ubi plura, & effatu digna. adhærente ibi ſemine, & purgatione menſtrua prodeunte.

alligantur inuicem hę duę tunicæ membranis λαγαροῖς gracilibus, & neruis, quare ſæpe fit, ut relaxatis his procidat uulua, neruoſa tunica ſuo loco permanente, & exteriori procidẽte κατ᾽ ἐκτροπὴν per digreſſionem.

οὐκ ἔχει κοριότητα non habet facultatem propriam, & uim ad viuendum. nam non ſolum procidit προπίπτει, ſed etiam ἀποκόπτεται reſcinditur ſine vitæ periculo, & interitu animãtis, ut ſcriptum reliquit Themiſon, & in Galatia ſues dicuntur pinguiores fieri exciſa matrice.

ἔχει συμπάθειαν habet conſenſum, & affinitatem cum
- ſtomacho
- meningibus cerebri
  - quos trahit in conſenſum.
- mammis μαϛοῖς, quæ
  - creſcente in florenti ætate, ταῖς ἀκμαῖς intumeſcunt.
  - lac præparant ad fætus uitam, ut illa ſemen perficit τελεσιουργεῖ.
  - lac amittunt cum fluunt menſtrua, & contra fluente lacte ceſſat purgatio.
  - exareſcunt μαραίνονται quodammodo in natu grandioribus ἐπὶ τῶν παρηλικεϛέρων contracta matrice.
  - minuuntur affecto fætu, quare in grauidis, ubi mammæ detumeſcunt abortum futurum prædicimus τὴν ἔκτρωσιν.

VNIVERSAM ANATOMEN.

αἰδοῖον γυναικεῖον muliebre pudendũ quod dicitur etiam κόλπος ſinus

- eſt ὑμὴν membrana, in qua fiunt πλησιασμοὶ i. concubitus, & eſt
  - νευρώδης neruoſa ſubtus
  - περιφερὴς teres ὑπότι aliquantulum quaſi ἔντερον inteſtinum.
  - εὐρυχωρέςερος latior interius & capacior.
  - ςενότερος anguſtior exterius.
- habet partes, q̃ περιπέφυκε circum natę ſunt
  - τὸ ἔνδον interior matricis collo, ut in maſculis.
  - τὸ ἔξω exterior πτερυγώμασιν alis, quæ ſunt χεῖλη labia quodammodo pudendi & ſunt craſſa, ac carnoſa deſinuntque in
    - inferioribus partibus ad femur quaſi mutuo diſciſſa.
    - ſuperioribus ad nymphã, quæ eſt σαρκίδιον caruncula ὡσανεὶ κυῶδες quaſi oſculum, & principium alarum.
  - τὸ κάτω inferior pars ſedi τῇ ἕδρᾳ
  - τὰ πλάγια obliquæ, carnoſis partibus coxarum τοῖς σαρκώδεσι.
  - τὸ ἄνω ſuperior collo veſicæ. hoc enim cadens ſupra oſculum uteri, & ſuper impoſitum pudendo in ſummo in meatum urinarium οὐριτικὸν πόρον immittitur.
- ſitum ita eſt, ut ſit
  - ſubiectum, ſuccumbat collo ueſicæ, cuius foramen emiſſioni urinæ deſtinatum dicitur οὐρήθρα urethra.
  - ſuper poſitum
    - δακτυλίῳ podici.
    - ſphincteri
    - ἄκρῳ τοῦ ἀπευθυσμένῳ. i. ſummæ parti tecti inteſtini.
- longitudine eſt æqualis
  - non ſolum ſecundum.
    - ἡλικίας ætates.
    - συνουσίας concubitus, in quibus extenſa matrix, ueluti etiam pudendum uirile, comprehendit aliquam etiam ſinus partem.
  - ſed etiã natura ꝑ uarietate colli, q̃d
    - aliquæ habent
      - προπετέςερον prominentius.
      - κολοβὸν mutilum ualde.
    - ſolet eſſe magnitudinis ĩ
      - perfectis τῶν τελείων ſex digitorum.
      - in virginibus anguſtius rugis ςολίσιν præditum ſub uaſibus ab utero procedentibus τῶν ἀπό φυσιν εἰληφύτων. quæ in uiolationibus κατὰ τὰς διακορεύσεις dolorem inferunt explicatis rugis ἁπλουμένων ςολίδων. diſrumpũtur.n.& excernitur conſuetus sãguis. nam exiſtimare adeſſe aliquam membranam, quæ interſepiat locum κόλπον & hanc diſrumpi, inferriq; dolorem ſi ſubito, & fortiter ſubagitentur, & hanc σωματοποιηθέντα i. corpoream effectam gignere ἄτρητον πάθος. i. morbum imperforatũ, falſum eſt multis de cauſis.
        - 1, quia in anotome non reperitur hæc membrana.
        - 2, quia oporteret in uirginibus ἀντικόπτειν τῇ μηχώσει reſiſtere ſpecillo, ſed ſubit uſque in profundum.
        - 3, quia ſi hæc membrana in uiolatione diſrupta eſſet cauſa doloris, oporteret neceſſario in uirginibus ante uiolationem apparente purgatione menſtrua, ſequi dolorẽ ὠδυνίαν, in uiolatione nequaquam.
        - 4, quia ſi hæc membrana corporea facta efficit imperforatas, oporteret eodem ſemper modo illam reperiri, quẽadmodum & aliarum partium quamlibet ſuo loco ſemper conſpicimus, ſed in imperforatis membrana interſepiẽs meatum interdũ extat iuxta
          - eminentes partes labiorum τῶν πτερυγωμάτων.
          - medium pudẽdum.
          - medium oſculum matricis.

FINIS.